

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petat-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se ne frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Gospodom trgovcem, obrtnikom in rudarjem na Kranjskem.

Čestiti rojaki!

Uže ta mesec imajo biti po vsej deželi dopolnilne volitve za kupčijsko in obrtnijsko zbornico Kranjsko, in sicer volijo trgovci letos 5 odbornikov, obrtniki 3, veliki obrtniki 3 in rudarji 1 odbornika.

Dnevi volitve so odločeni sledeči:

Kupčijski ali trgovski oddelek pa veliki obrtniki in rudarji volijo 30. januarja, obrtniki ali rokodelci in mali kupci pa 31. januarja.

Vsak volilec sme voliti le za svoj stan, torej kupec le 5 kupcev, obrtnik, rokodelca 3 obrtnike; z obrtniki volijo pa tudi mali kupci, če brez poviška in priklad vsaj po 4 gld. 20 kr. patenta plačujejo, njih pridobinski davek od kupčije pa ne znaša toliko, da bi s kupci volili.

Prejšnja leta je bila večina kupčijske zbornice narodna. Pri zadnjih volitvah pa so si naši nasprotniki vedeli pridobiti to večino. In vendar nij vse eno, kdo da ima večino na svojej strani. Kupčijska zbornica je namreč jako važna naprava; ona pretresa vse kupčijske in obrtnijske zadeve in svoje želje na prid domačemu trgovstvu in obrtnijstvu razodeva vladi, ki jo v vseh takih zadevah tudi za svet poprašuje; ona razun tega voli tudi dva poslanca v deželni zbor Kranjski, od katerih je dostikrat odvisna večina deželnega zbora in deželnega odbora.

Prizadevati si moramo tedaj na vso moč, da si zopet pridobimo večino v kupčijski zbornici.

Ne bomo vam obširno razkladali, kako so nam naši nasprotniki izvili to večino; saj vam je to še vse v živem spominu, le toliko rečemo: **Varujte se, da se pri letošnjih volitvah enako ne bo godilo.**

Ljubljanski magistrat, na deželi pa okrajna glavarstva bodo vsakemu volilcu poslali glasovnico, katera je tudi izkaznica.

Na to glasovnico naj vsak zapiše imena in stanovališče tistih mož, katere on voli, in potem naj podpiše svoje ime. Kdor pa sam pisati ne zna, naj jo podkriža, ob enem pa naj jo podpišete dve priči, ki znate pisati, in kdor je namesto njega pisal, naj se podpiše še s pristavkom „pisavec imena“.

Tako podpisana glasovnica in izkaznica pa se naj ne dá uradnemu slugu, ki jo prinese, ali kakemu domačemu uradniku, ampak naj se zapečatena ali nezapečatena pošlje naravnost volitveni komisiji trgovske in obrtnijske zbornice v Ljubljani. Napisu naj se pa pristavi: „v volitvenih zadevah“, da nij treba mu poštine plačati. Zamorejo se pa frankirane poslati tudi kakemu rodoljubi ali pa uredništvu „Slovenskega Naroda“, „Slovenca“ ali „Novic“ v Ljubljani, ki bodo za to skrbeli, da jih volitvena komisija dobi.

Vse glasovnice pa naj se odpošljejo ob pravem času, da do določenega dne volitveni komisiji gotovo tudi v roke pridejo.

Dragi rojaki! Udeležite se kakor prejšnja leta vsi te volitve, in volite vsi enoglasno možé, katere vam priporočamo:

Kupci, ki plačujete v Ljubljani 10. gld. 50 kr., na deželi pa po 8 gld. 40 kr. od svoje trgovine patenta na leto, zapišite na glasovnice samo ta-le imena:

Gosp. **Janez Fabijan**, trgovec v Ljubljani.

Gosp. **Vaso Petričič**, trgovec v Ljubljani.

„ **Franjo Hren**, trgovec v Ljubljani.

„ **Franc Souvan** (mlajši), trgovec v Ljubljani.

Gosp. **Ferdinand Sajovic**, trgovec v Kranji.

Obrtniki, vsi brez razločka, potem od malih kupcev tisti, ki zarad prenizkega davka s kupci ne morete voliti, pa od svoje kupčije plačujete vsaj 4 gld. 20 kr. patenta, pa zapišite samo sledeča imena:

Gosp. **Janez Horak**, obrtnik v Ljubljani.

Gosp. **Miha Pakič**, obrtnik v Ljubljani.

Gosp. **Anton Perme**, obrtnik v Ljubljani.

V Ljubljani, 14. januarja 1878.

Za narodni volilni odbor:

Dr. Janez Bleiweis.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 22. januarja. Po oficijalnih depešah so 18. januarja prišle ruske predvojske pred mesto Adrijanopolj, v katerem vlada velika panika. Deputacija iz Adrijanopolja je prišla ruskega generala Strukova prosit, naj vmaršira v Adrijanopolj in naj tam red naredi.

General Gurko je vrgel Turke po več dnuj trajajočih bojih v gore Despotodaghske. Turki so izgubili

49 kanonov, 4000 mrtvih, 3000 ujetih. Gurko na vseh straneh napreduje.

Pri Artivinu v Aziji so Rusi pribojevali ključ do sovražnikovih pozicij.

Dunaj 21. januarja. „Pol. Corr.“ javlja iz Aten, da je v Tesaliji grški upor začel se.

Belgrad 21. januarja. Oficijalno. Srbi so Kuršumlje zopet vzeli.

Vojska.

Udarec za udarcem! Dan na dan praznuje slovansko orožje take silne in velike zmage, ki Turčijo in vse vrage Slovanov na glavo zadevajo. Komaj smo izvedeli, da so Rusi Adrijanopolj (Drenopolj) vzeli, uže nam prihaja denes vest, da je tudi general Gurko ono turško vojsko, ki je bila prej v Sofiji, Ihtimanu in Orhanji, popolnem pobil, jej kanone vzel in ostanke v hribe razpršil, kjer se morajo v neredu razbiti. Torej nova, še ena turška vojska je uničena!

Ali je to novo uničeno vojsko komandiral Sulejman, kateri je Carigradcem nekako

izginil, da te dni niso vedeli, kje je, ali pa kdo drug, to se mora stoprav pojasniti.

Tudi iz Azije naznanja telegraf bližnjo katastrofo.

Poleg vsega tega so se Grki v Tesaliji vzdignili, če se obistini vest „Pol. Corr.“ Grška bode zdaj vendar morala v akcijo poseči in na vse zadnje še utegnemo vendar doživeti — konec Turčije.

Zakaj nam ponujajo naši protivniki svoje ljudi za kandidate?

Iz Štajerskega 20. jan. [Izv. dop.]

Nikjer drugod nij enake prikazni, kakor se opazovateljem ravno za časov volitev mej nami Slovenci ponujajo. Vsakokrat imamo skoro več kandidatov na razpolaganje, nego je praznih mest; ti kandidatje nam se ponujajo in vsiljujejo vedno iz nam nasprotnega taborja nemškutarskega ali nemškega.

Glede prve trditve dovoljujem si navesti, ka imamo za mariborski okraj štiri kandidate, akoravno more cela okolica le dva voliti; ptujski okraj dva kandidata, čeravno more le enega poslanca voliti. Za mariborsko okolico ponujata se gg. Seeder in Seidl od nam protivne stranke — in mi domačini bomo si tudi svoja dva kandidata postavili, za katera edina hčemo in moramo glasovati; ptujsko okolico obletuje in prejahava grof Wurmbrand, katerega podpira ptujski „fortschrittverein“, kar tako „en passant“ omenjamo, ker je nekaj novega, ka ptujski „demokrati“ pomagajo največjim aristokratom — in naši vrli kmetje vse te gospode na dan volitve na cedilu puste, ker bodo v ptujskej okolici kandidirali in volili g. Hermana.

Kateri kandidatje se nam bodo po drugih krajih vsiljevali in ponujali, tega še ne vemo; gotovo si bomo Slovenci povsodi svoje slovenske postavili in za njih izvolitev skrbeli.

Toda, dozdej imamo originalno „trojico“ gospodov, kateri hčejo postati naši zastopniki, naši poslanci. O Seidlu in Seederju bilo je potrebno našim volilcem uže povedano. O grofu Wurmbrandu hčemo denes omeniti le to, da je baje dobro podkovan v poznanju podzemskih starinskih najdeb, kakor starih loncev, kostij in drugih ostalin sive nedanosti, in ka ima tega blaga mnogo nabralega v svojem gradu Borlu pod Ptujem. Gospod grof pa dozdej nikdar nij pokazal posebnega briganja za našo reč; niti v državnem niti v deželnem zboru še dozdej nij bil. Pri zadnjem volitvi se je brezvspešno poganjal za mandat in sedaj se mu je zopet spoljubilo, „počastiti“ (ali ka-li) nas Slovence sè svojo naklonjenostjo — na katerej nam sicer nij nič ležeče.

Ali nemški gospod grof terja baje od volilcev nekoliko hvaležnosti za nek košček zemlje, katerega je prepustil okraju, ko se je naredil most čez Dravo. Mi si dovoljujemo biti v tej reči družega mnenja, namreč, ka je grof Wurmbrand po mostu samem za svoje „velikodušno“ darilo popolnem odškodovan.

Most zavzima mesto prejšnjega broda in nij deset minut oddaljen od Wurmbrandovega grada, vežoč cesto mej tem in mej Ptujem. Ko je grof imel svoj brod, moral je mnogokrat čakati na prevoz po noči in po dnevi. Ako je bila Drava velika, moral je brod navadno mirovati, ali je bilo saj nevarno se podati na njega. Kadar je šel sreš, ali je Drava celo

zamrznila, spal je spet lahko grofov brod; če je trajala suša, moral ga je brodar z vso silo proti bregu rivati, ker se je sicer hotel na sredini Drave ustaviti. In kaj je pomagal grofu brod, ako je odplaval po Dravi proti Ormužu. Vsem tem neugodnostim prišlo se je v okom z mostem, katerega je stavil okrajni zastop z denarji okrajnega prebivalstva.

Naj nam tedaj gospod grof ne očita nehvaležnosti, ker zahvale od nas terjati v tem slučaju nema pravice.

Dokazali smo tedaj, če tudi nekoliko obširno, ka imamo več kandidatov, nego bode praznih sedežev. Treba nam še je govoriti, kako ravno mi Slovenci pridemo tukaj do tako obilne sreče, ker nam nij povsod in sploh tako mila in zvesta.

Naši protivniki na političnem polji imajo mnogo takih ljudij, kateri bi radi častna mesta zasedali, ker pa jih nemajo sami, ponujajo jih nam, da jim mi izročimo naša. Poslanstvo je dalje imeniten in silno važen posel, katerega bi radi naši protivniki vselej namesto nas opravljali, če tudi družega nobenega. Oni bi radi svetu enkrat jasno pokazali, da Slovencev sploh nij, ali če so, da nijso zmožni sprejeti zastopništva svojih interesov, da nemajo za to sposobnih svojih slovenskih mož v svojej sredini, ali ne marajo za nje ter so zadovoljni s tem, kar jim tuji zastopniki naložijo in priskrbijo.

Pri vsem tem postopanju merijo in opirajo se naši protivniki na našo mlačnost glede narodnih interesov, uporabljajo našo nezavednost. Navajeni zapovedovati, gospodarili bi nam radi vedno tudi v tem oziru. Oni še nijso prepričani, da bi naša politična zavednost bila tako dorastla, da ne potrebujemo oskrbnikov ali jerobov, oni poznajo dobro ono naših glavnih napak, da se damo preradi zapeljati praznim obljubam, da se oklepamo preradi brez pomisleka tujcev, zatajujoč ali prezirajoč domačine, skusene in zanesljive može. Kako bi si drugače upali, nam vsiljevati kot kandidate svoje može, kateri se nikdar in nikoli za nas ne brigajo?

Kaj bi neki Nemci rekli, ako bi prišlo nam Slovencem na misel, da bi njim ponujali naše ljudi za kandidate? Gotovo bi jezno odbijali take ponudbe, ker raji volijo najslabšega iz mej svojih ljudij, nego bi prepustili zastopništvo tujcem, ker iz discipline nehčejo dati glasa tujcem. In kdo njim more zameriti tako ravnanje? Nihče po vsem širokem svetu. Kaj pa sledi za nas Slovence iz tega? Kar je tebi pravica, meni ne bodi krivica.

Za nas Slovence sledi iz tega, da se enkrat za vselej rešimo nepotrebneega nam jerobstva protivne stranke v političnih rečeh, da se postavimo na lastne noge, ter prepustimo kandidate, kakor so Wurmbrand, Seeder in Seidl, tistim za izvolitev, kateri jih hočejo nam vsiliti. Ako so ti gospodje za poslance res tako sposobni, naj jih volijo nemška mesta in trgi ali nemški velikoposestniki, ti imajo dosti več sedežev v deželnem in državnem zboru na razpolaganje nego mi Slovenci na Štajerskem in Koroškem.

Pravda Miletičeva,

ki je od 8. do 12. januarja prišla v obravnavo v Budimpešti, je po pravici zanimala ves slovanski svet. Kakor je bilo uže prej priča-

kovati, izpoznali so magjarski tožniki-sodniki na podlagi izrekov jedne same nezanesljive in celo več kot sumljive priče, iškarjota Rankovića, obtoženca za krivega in so ga, kakor smo bili uže telegrafično vest prinesli, obsodili na petletno uječo. In kaj je zakrivil tačega, kako hudodelstvo je učinil Miletić, da so ga na tak demonstrativen način in s tolikim krikom pripravili in poldrugo leto v preiskavnem zaporu držali? Stvar je ob kratkem ta: za časa, predno so Srbi udarili bili na Turka, ter se je ideja osvobojenja južnih Slovanov še bolj skrivno gojila mej prostim narodom, vzdignili so se nekateri narodni voditelji in izobraženci ter so javno svetu pokazali svoje mišljenje, bodi si po novinah ali z živo besedo.

Osobito so svoje samostojne brate vneli za svet boj zoper krutega zatiratelja vse izomike in vzvišene čuti, Turka, v boj za svobodo in stare narodne pravice oni Srbi, ki stanujejo v južnoogerskih pokrajinah in ob srbske kneževine meji. Ali tu so se vredni bratje azijatskih rabljev, Magjari, potegnili za svoje ljube Turke in so vsacega, ki je samo črhnil besedico o vojski zoper Turke, vrgli takoj v temnico. Tu se, kar je samo ob sebi razumno, nij gledalo na to, ali je dotičnik res krivec ali ne, tu je bila moč več nego pravica in gola sumnja, katero je morda izrekel magjarsk capin o poštemem kakem Srbu, bila je popolnem dovolj, spraviti ga pod ključ. Silno število taci mučnikov svojega narodnega prepričanja moralo je takrat ločiti se od družine in zapustiti vse svoje opravke, ter se, žrtve magjarske zagrizenosti, potikati po uječah. Ali, kaj drugi! Vsi so bili samo „dii minorum gentium“, katere so kmalu, ko jim nij bilo moč ničesa dokazati, izpustili na svobodo. Ali mnogo drugače je vsa magjarska druhal do zadnjega svinjskega pastirja zavrisnila, ko se jim je v noči 4. julija 1876 posrečilo pripraviti „veleizdajnika“, odvetnika in prvaka srbske narodne stranke, dr. Svetozara Miletića.

Z neizmernim veseljem ter kakor največjega zločinca tirali so ti barbari v glavno svoje mesto moža, kateremu nijso mogli ničesa družega podtikati nego to, da je nabiral mej svojimi rodnimi brati, južnoogerskimi Srbi, mile darove za srbske ranjenike in sirote v nastalej vojski. Tukaj so Magjari nad ubogim 52 letnim možem, ki je po nesreči jim prišel v roke, sklenili pokazati ter izliti vso svojo trpko, surovo magjarsko jezo proti Slovanstvu!

Zares zaničevanja vreden narod, ki se mora posluževati takih sredstev, da se osveti svojemu nasprotniku! Kolikor koli prič so postavili, da bi govorile proti obtožencu, nobedna nij mogla ničesa slabega o njem izpovedati. Da, pošteni državni pravdnik, ki mu je bilo iz početka ukazano proti Miletiću voditi preiskavo, usmrtil je rajše samega sebe nego bi bil, izpoznavši nedolžnost obtoženčevu, na golo zapoved svojih višjih krivo proti njemu postopal. Celih dolgih 18 mesecev treba je bilo Magjarom iskati sleparja, ki bi hotel pričati zoper okrivljenca. Naposled so ga našli — in kakošnega? Dovolj je, ako omenimo, da je bil ta glasoviti Ranković, ki je jedina priča proti Miletiću in na katerega izpovesti je bila izrečena obsodba, uže v dolgem zaporu zaradi raznih goljufij. V obče pak se nobedna stvar, o katerih je on pričal zoper Miletića, z resnico ne ujema niti po

času niti po kraji — najmanje pa po bitstvu. A kaj bomo še govorili!

Ta pravda je večja od hudodelstva. Takova nepravična obsodba ruje in izpodkopa temelj vsakemu zakonu varnosti mestjanske, kajti po tem mogó na podlogi izrecil katerega koli pritepenca obsoditi najmiroljubnejšega človeka, da je veleizdajalec. Magjaron bode konec te pravde gotovo bolj škodoval kakor koristil, kajti Srbi, ki stanujo po južnem Ogerskem, gotovo takovšne očitne krivici, katera kliče maščevanje nebes, pozabili ne bodo in vedno bolj bodeta rastla srd in gnjev proti barbarskim tem potomcem starih Hunov. Zgodovina pak, katera je objektivna sodnica delovanja vsakega naroda, bode pri tej zelo karakterističneji potezi magjarskega pravicoljublja morala s Tacitom vzklikniti: „da je bila ta pravda jedino onim na sramoto, kateri so jo pričeli, a nikakor tistemu, proti komur je bila merjena.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. januarja.

Ogerski ministri so *Dunaj* zapustili, pa nihče ne more povedati, ali so se kaj dogovorili s cislejtanskimi zaradi končnega sklepa, ali nič. Govori se o nasprotjih, govori se zopet o ministerskih krizah tu in tam, če se parlament ne bodo ministertvoma pokorno podvrgli.

Vnanje države.

O nadaljevanji ali vspehu dogovorov glede *premirja* nij nič zanesljivega novega. Iz Pariza poročajo, kar si želé, da se bode mir naredil. Ruski listi pa kažejo le v Carigradu! Tam še le se bode mir delal — tudi z Anglijo.

Iz *Carigrada* se poroča dunajskemu listu, da je sultan s svojo vlado ves pripravljén izseliti se v Azijo, najprej v Brusó, če se premirni dogovori v Adrijanopolji razbijejo. Zastópniki v ruskem glavnem stanu so uže nekoliko poročili v Carigrad in je ministerski svet precej skupaj stopil.

Izpraznenje Adrijanopolja je na *Angleškem* silen vtis naredilo. Znano je, da so se Angleži pred nedavnim ustili, da ne bodo dopustili, da bi Rusi v Adrijanopolj marširali. Ali Rusi so zdaj po naglih zmagah uže tam notri, Angleži pa strme in si pomagati ne znajo, in menda ne vedo, kaj bi naredili.

Iz *Arabije* imajo angleški listi poročila, ki naveščajo, da se utegnejo tudi nekateri arabski rodovi od Turčije odcepiti, ker kljubu enoverstvu Arabci Turkov ne marajo in so jim bili neradi pokorni.

Iz *Rima* pripoveduje telegraf, da so visoki zastópniki tujih vlad, mej temi nadvojvoda Rainer in nemški cesarjevič, zapustili mesto in odpotovali domov. Italijanski kralj je prosil pred odhodom nadvojvodo, zahvaliti se našemu cesarju za prijateljstvo.

Dopisi.

Iz Gorice 21. januarja. [Izv. dop.] V zadnji seji deželnega šolskega sveta obravnaval se je vladin predlog glede tukajšnje državne deške šole. Šlo je namreč za to, da bi se ta šola, ki je bila dozdej narodna, to je: slovensko-italijansko paralelovana, spremenila v popolnem nemško. Toda predlog nij obveljal, padel je z enim glasom. Človek bi mislil, da je stvar s tem končana, toda . . . .

Več o tem si vam ne upam pisati, ker vem, da vi, po izkušnjah izučeni, brišete vse, konfiskacije se boječi.

To pa mi bode morda vendar dovoljeno reči, da na ta način, da se slovenščina iz šol na Primorskem krči, ne zida se oni potrební silni zid proti italijanskim poželjivo

stim, katerega potrebo smo baš iz zadnjih tržaških demonstracij živo videli, mi in vlada.

Iz Gorice 19. jan. [Izv. dop.] „Kje so oni krasni zabavni večeri, ki smo jih nekdej mi stari Goričanje v veselem pevskem društvu preživeli?“ Tako toži marsikateri goriški Slovenec, spominjajoč se o veselem socialnem življenji minolih let. Pa je istinito, žalostno je društveno življenje mej nami, vsak vleče na svojo stran. Nij mogoče osnovati niti jednega poštenega skupnega večera mej nami. Pač pa, bi rekel, slehrni toži o dolžih pozimskih večerih ter pravi, zakaj ne bi kam skupno zahajali, kar nas je vsaj ožjih prijateljev in znancev? Vse je bilo navdušeno — mej našo mladino — za „jour fix“ o sobotah večer, a ko je došel čas — nij bilo prav onih nobenega, — kateri največ godrnjajo, da nij socialnega življenja mej goriškimi Slovenci.

Pust je, v naši čitalnici se prav pridno pleše. Tu imamo plesne vaje, plesne veselice in plese, s kratka: vedne plese! Da bi se pa le ena beseda osnovala, nij bilo do sedaj mogoče, in čitalnica se samim plesom ne bode dosegla svoje svrhe. Pa i plesi nijso tako živahni kot prejšnja leta; preveč se je začelo širiti i lahonstvo ter etiketa v čitalnici, v jedinem narodnem shajališči. Domači udje se le premalo udeležujejo, zato pa nij ni tu pravega narodnega življenja; vse je nekam životarnosti podobno ter občnemu mrtvlu. Le na deželi človek najde pravo narodno navdušenje, mej prostim domačim ljudstvom — brez vsake etikete.

To sem zapazil pri besedi v Solkanu, ko je tamošnja čitalnica 13. t. m. praznovala desetletnico svojega obstanka. Pevci, sami domači fantje dela ožuljenih rok, lahko nastopijo pod vodstvom vrlega učitelja g. Juga na vsak slovensk oder. I goriška čitalnica bi zamogla biti zadovoljna, da bi spravila, kar do zdaj nij bilo mogoče, na svoj oder jednak mošk zbor. Vse se je vršilo v lepem dostojnem redu, i ples je bil zanimiv, kajti tu je plesal gospod s kmetskim dekletom in kmetski fant z mestno gospodično, prav po domače, če tudi brez rokovíc. In le na tak način bodo naše čitalnice v okolici obstale ter cvele, če jih bode mestna narodna gospoda združena podpirala z onimi, iz katerih je i ona se pogospodila, kar se pa žalibože le redko nahaja!

T—e.

Iz Kamnika 10. januarja. [Izv. dopis.] Zadnja beseda dne 13. t. m. s plesom izpadla je v vsem v največjo zadovoljnost, kajti vsaka točka bila je z burnim rokoplaskom končana. Lepo petje, dobro igrana igra „Kdor prej gride, ta prej melje“, s kupleti, izvrstno igranje na 5 citer in slavno znana vojaška godba polka Leopold, lepo okinčana sobana, vse to razveseljevalo je naša srca v prepolnej dvorani občinstva. Tedaj, venec prekrasnih gospij in gospodičin, po lepo razsvitljenih prostoriščih, vesela zabava, ples, igra, petje, koga bi to vse ne navdajalo z onim dobrovoljnim čutom, kateri je podlaga zadovoljnosti? V srečo si moramo šteti, da se ne sili v našo čitalnico tista napetost, katera se tako rada šopiri po društvih in je večinom pokop vzajemnosti. Tukaj se čuti bogatinec blizu poštenega rokodelca ali kmeta veselega in nupuh nam še nikdar nij kalil radosti, akoravno to moram reči, se, kakor po tistih društvih, ki nosijo le nobleso na praporu, tudi pri nas vse elegantno in na najdostojnejši način godi. Tako napredujemo! pokažimo nasprotnikom,

da smo tudi mi zmožni svetu podati to, kar jim oni ponujajo. Mnogo let nijsmo imeli uže tako zelo obiskane čitalnice, kakor sedaj, in ples je v brilantnosti prekosil vse prejšnje. Divno je bilo gledati lepi venec zalih dam v jako mičnih toiletah, človek je pozabil pozemske nadloge mej zapeljivimi obrazci krasnih gospodičin in le žarki budečega solnca spomnili so nas na dom, da je le malo časa še in prikukalo bo črez hribe in voščilo nam dobro jutro.

Od Drave 18. jan. [Izv. dop.] Postava ukazuje vsako leto okr. učiteljske konference, katerih udeleževati se so primorani vsi učitelji dotičnih okrajev. Obljubuje pa postava tudi primerne dijete učiteljem; pa učitelj, imajoč denarje ali ne, mora h konferenci priti, a dijet zdaj ne dobi še mnogokrat črez leto dnij. Učitelji gornje-radgonskega in ljutomerskega okraja so morali potovati lansko leto v daljni Ptuj, a kako dolgo morajo čakati na odškodnino in še menda čakajo sedaj! Od Radgone ali Veržeja do Ptuja, človek gotovo mnogo potroši, a ima li na razpolago vsak učitelj denarja? Da se nekoliko prihrani okrajšane so bile konference samo na en dan, in suplenti nijso bili prisiljeni h konferencam priti, saj jim tedaj tudi dijet nij treba dajati. — Ali bi ne bilo boljše, da bi se posebno suplenti morali siliti k udeleževanju konferenc in k izdelovanju pedagoških nalog?

Odkar se plačuje učiteljem iz deželnega fonda, mora marsikateri učitelj bitko občutiti varčnost in počasnost deželnega šolskega sveta. Če na pr. učitelj novo mesto nastopi, mora navadno po več mesecev čakati, da se mu plača nakaže. Vsak učitelj, izvzemši tiste ki so od doma (?) bogati ali so se pa morda bogato oženili, si ne more z največjo varčnostjo toliko prihraniti, da bi se mogel po več mesecev na novem mestu preživeti, a ker se tudi zgolj od božjega glasu živeti ne da, morajo se dolгови delati. Navadno dobi učitelj poprej plačilni nalog nego plačilno nakaznico.

Šolske oblasti so precej ostre z učitelji. Da se postava izvrševati mora, razume se samo ob sebi, a razun tega še posameznikov muho učiteljem dosti preglavic delajo. Pisarenja nalagajo nadzorniki po mogočnosti, da siravno je učitelj z delom preobložen. V nekaterih krajih se morajo leto za letom „lehrplani“ izdelovati, „jahresbuch“ pisati, a v sosednjem kraji, kjer je drug nadzornik, se pa to nikakor ne terja. Ali nij v ptujskem, mariborskem in celjskem okraji ona ista postava, oni isti dež. šol. svet? — Ali je res sedaj pri šoli „papir perijoda“? Učitelj je primoran pisariti, pa ko bi bilo le kaj duševno izraževalnega! — Koliko časa se potratí z zapisovanjem šolskih zamud, — pa zakaj in čemu? — Nikdar se ne kaznujejo starši, če otroka pošiljajo v šolo ali ne, in to še druge izpodbuja k nepošiljanju.

Iz spodnjega Štajerja 15. prosinca [Izviren dopis.] Nek dopisnik iz Ptuja je v enej številki „Slovenskega učitelja“ o lanskej učiteljskej konferenci v Ptujú poročal. Strinjam se z g. dopisnikom v tem, da so se referenti res premalo slovenščine posluževali. Pa ne zdí se mi hvale vredno, da udriha po tovariših zaradi premalo lepega jezika. Novega je o tem ali onem predmetu učitelju teško kaj poročati, nego to, kar je iz prakse izvedel. Da mu pa jezik gladko ne teče, krivo

je po mojem mnenju to, da ima premalo priljubljenosti se v govorništvu izuriti. — Čudno pa je, da se je g. dopisniku govor g. nadzornika tako zanimiv zdel. Od časa, ko nadzorujejo posvetnjaki, slišal sem pri vsakej konferenci besede „Mit Freuden muss ich konstatieren, dass im Allgemeinen bei der Schule ein Fortschritt bemerkbar ist“. S temi besedami se začne govor, potem se naštevajo grehi šole brez opazek, s kakvimi neugodnostmi se mora učitelj boriti. Je li to zanimivo! — Pa zanimivo je bilo in tudi smešno, kako je g. predsednik nekatere referente odlikoval; po referatu enega gospoda so se morali učitelji vzdigniti za zahvalo za — napako, katero je imel pri eksperimentih.

Iz Primorja 20. januarja. [Izvirno dopis.] Navduševanje vseh Slovanov je splošno in zbirajo se možje v društvih, bodi-si v čitalnicah ali pri glažku sladkega vinca ter se večje domovinske sreče nadejajoči, boljše bodočnost upajo. Novejši dogodki kažejo zaželene boljše dneve. Da so sploh želje, v društvih se domorodno zjediniti, kaže nam veselo napredovanje bralnega društva v bližnjem Proseku. Žalibože, da se tako tudi v Nabrežini ne more goditi. Zbrali so se pred nekimi dnevi tudi v Nabrežini možje skupaj, da bi bralno društvo osnovali, ali — manjka jim edinosti — osebnosti so še vedno krive, da se taka vrla misel ne more uresničiti. Nadejati se pa je, da se bodo za blago reč zedinili. Čudno je res, da nekaj v Nabrežini sloveča čitalnica ne pride zopet na noge, čeravno pevsko društvo „Slavec“ tako vrlo napreduje.

Nj. vis. nadvojvoda Rainer vrne se denes, t. j. 20. t. m., iz Rima nazaj in pride ob 4 $\frac{1}{2}$ ure po polu dne, pripeljavši se s posebnim vlakom v Krmin, od ondot pa gre z brzim pošt-nim vlakom ob 9 $\frac{1}{2}$ ure zvečer v Beč. (Tako se brzojavlja iz Verone.)

Domače stvari.

— (Volltve v kranjsko trgovinsko zbornico.) Vse narodnjake na Kranjskem nujno opozorujemo, da precej po svojem kraju pri vseh, ki imajo dovoljen patent od kupčije ali obrtnije, oskrbó, da bodo narodno volili. Naj naši prijatelji precej gledajo, da ne bodo zopet letos briči vzeli ljudem glasovnic. Le, če bodo rodoljubi po vseh krajih storili svojo dolžnost, je upati zmage. Glasovnice so uže razposlane, torej je treba nemudoma delovanje pričeti, glasovnice s podpisom pobrati in poslati nam ali komu družemu zanesljivemu.

— (Slovensko gledališče.) Tudi dramatično društvo se je ozrlo jedenkrat na predpust in prineslo smehaželjnemu občinstvu burko „Robert in Bertram“ z originalno muziko, katero je zložil talentirani kompozitèr Stöckl. O igri samej nij veliko govoriti, ker burka je burka; samo to omenjamo, da bi bilo dobro tu in tam izbrisati kaj, kar je deloma nepotrebno, deloma pa tudi — nedostojno. Vsak dovtip še nij sam ob sebi, ker je dovtip — opravičen. O predstavi pak smemo najboljše poročati. Gg. Kajzelj in Jeločnik sta svoji glavni nalogi (Robert in Bertram) v vsakem obziru v občno zadovoljnost izvršila. Originalna komika Kajzeljeva in njegove primerne ektemporacije vzbujale so vedno burno veselost, mej tem, ko je g. Jeločnik bolj rafinirani značaj svoje naloge dovoljno spravljal v veljavo. Občinstvo ju je

tudi večkrat z veseljem pohvalilo in pozdravilo. Pozabiti ne smemo izvrstnih ekvilibrističnih produkcij imenovanih dveh gospodov, ki so vzbudile mnogo veselja in občudovanja. Druge naloge so se izvršile vse prav dobro, in nam služi to v posebno zadostenje, ker smo bili uže večkrat prisiljeni posebno male epizodiste grajati. Muzika je prav prijetna, akopram done tu in tam stari motivi iz lepih, okroglih arij. Pelo se je tudi prav gladko in dobro. Omenjamo posebno kvintet v prvem dejanju. Zbori so bili dobro naučeni, le basistov smo nekoliko pogrešali. Upati je, da bode dramatično društvo še jedenkrat ponovilo to igro, katere materijalen vspeh je bil tako dober, da uže dolgo ne tako.

— (Ljubljanski škof g. dr. Pogačar) se je včeraj zjutraj s pošt-nim vlakom odpeljal na Dunaj, da se pokloni in zahvali cesarju za odlikovanje.

— (Srednje šole) bodo prvo polletje končale 16. februarja, drugo pa pričele 20. februarja.

— (Predpust.) Vojaški doslužniki ali veterani dajo 10. febr. v kazinskem steklenem salonu svoj venček. — Prej ta dan 9. febr. pa napravi požarna straža na starem strelišči plesno veselico.

— (Iz Solkana) se nam piše: 14. t. m. je bila pri nas volitev župana, pri kateri je bil — po prostem odstopu prejšnjega narodnega župana — voljen jednoglasno občje priljubljeni g. Anton Moretič. Domači pevci so mu napravili serenado, mej tem, ki so prejšnjega župana s petjem na dom spremili. Novemu županu polagamo na srce, naj posnema prejšnja župana, g. M. Doljaka in g. A. Gabrijevčiča, v narodnem ter gospodarskem obziru.

— (Nadzorstvo ljudskih šol v tržaški okolici) je izročeno dr. Ivanu Lozarju, v Trstu pa realnemu profesorju H. Zavagni.

— (Presvitli cesar) je za po toči poškodovane prebivalce v gornje-radgonskem okraju 4000 gld. podelil.

— (Iz štajerskega deželnega šolskega sveta.) V seji 10. januarja se je pretresovalo, v čem bi se šolski in učni red od 20. avgusta 1870 predrugačil.

— (Štajersko privatno pokojninsko društvo) ima po najnovjšem svojem izkazu 50.000 gld. glavnice in 12.581 gld. rezervnega premoženja. V minolem letu je 67 vdovam in 41 sirotam 6500 gld. podpore dalo.

— (Učiteljska služba) na enorazrednici pri sv. Trojici v Halozah (p. Ptuj) s 550 gld. in stanovanjem je do 15. febr. razpisana.

— (Strašna nesreča.) Iz Brežic se nam piše: V nedeljo 19. t. m. se je g. Rožič, trgovec v Kapelah, v Brežice na kolo-dvor vozil. Ob pol sedme ure z večera ga voznik Meršljavec v Dobovi do železničnega tira pripelje in vozi čez železnični tir, na drugej strani pa so bile rante zaprte in v tem trenutku tudi trgovec in voznik opazita, da se vlak iz Brežic bliža. Voznik voz s konjem obrne, vozi čez šine nazaj, ali glej nesreče, s prvimi kotači zadene v poleg stoječi steber in vlak vrže voz v grapo, razbije vozniku glavo, da je mrtev obležal, in trgovca Rožiča zažene visoko v zrak in skoraj 10 metrov daleč na travnik in ga — lahko poškodeje. Voz je vlak čisto razdrobil, konj pa je pred mašino skočil in je blizu en četr

ure daleč pred vlakom bežal, dok ga je vlak dohitel in raztrgal. Polovica konja je na tiru ostala, nekaj kože je pa vlak soboj v Zagreb odpeljal. Ko ob 9. uri iz Zagreba drug vlak proti Brežcam pride, pa to polovico konja zopet daleč pred soboj kotá in se nazadnje ustavi, da jo odstrani. Pravijo, da je čuvaj prvi, voznik pa drugi krivec te nesreče.

— („Jugoslovanski Stenograf“), o katerem strokovnjaškem listu smo uže čisto imeli priliko izpregovoriti v „Sl. Nar.“, je ravnokar izšel v prvej številki tretjega tečaja. Uvodni članek se glasi „stenografija i pedagogija“, pisatelja M. Vambergera. Naj važnejši pak je gotovo poduk o „debatnem pismu“, katerega bode v letošnjem tečaju spisoval urednik listu, g. A. Bezenšek. Stenografična priloga se odlikuje po čistoti tiska in natančnosti autografove. Ker je „Jug. Sten.“ ceua vrlo nizka (2 gld. 50 kr. na vse leto) in je stenografska umetelnost toliko lepa in praktična, usojamo se svojim čitateljem ta list osobito priporočati. Naroča se pri uredništvu „Jug. Sten.“ v Zagrebu, Petrinjska ulica broj 365.

Umrli v Ljubljani

od 18. do 19. januarja 1878:

Friderik Wildauer, pivár, 43 l., v bolnici, za vnetjem možjanske mreže. — Marija Čuden, osebojnica, 67 l., v bolnici, za sušico. — Franjo Strel, morkarja otrok, 6 $\frac{1}{2}$ m., na bregu št. 4, za božjastjo. — Urša Mordaka, c. kr. okrajnega glavarja soproga, 63 l., na starem trgu št. 9, za kapjo.

Loterijske srečke.

Na Dunaji 19. jan.: 17. 6. 38. 56. 86.
V Gradci 19. jan.: 64. 81. 20. 78. 46.

Dunajska borza 22. januarja.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld.	70 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	—
Zlata renta	74	80
1860 drž. posojilo	114	50
Akcije narodne banke	815	—
Kreditne akcije	225	10
London	118	80
Napol.	9	45
C. kr. cekini	5	68 $\frac{1}{2}$
Srebro	108	20
Državne marke	58	45

Priporočilo.

Podpisani umeteljni vrtnar se priporoča p. t. občinstvu za izdelovanje šopkov za veselice, plesne, ženitovanja in domača razveseljevanja ter vencev za mrliče. Pri njem se dobivajo taki vsak čas iz mnogovrstnih in najlepših frišnih cvetlic prav lično narejeni in tako v ceno, da jih skoro nobeden vrtnar za tako nizko ceno izdelovati ne more. Tudi ima podpisani mnogo vrstne rože za izlepšanje plesnih dvoran ter mrtvaških odrov.

A osobito se priporočati usoja podpisani za obilna naročila ob priliki bližnje Vodnikove svečanosti ter si je v svesti, da bode v vsakem obziru p. t. naročevalce popolnem zadovoljil. Tudi vanjska naročila točno izvršuje ter pošilja s pošt-nim povzetjem.

Obilnih naročil se nadejoč, beležim se odličnim poštovanjem

Alojzij Korsika,

umeteljni vrtnar,

(25—1) na poljanskej cesti, št. 12 (nova).

Novošegnega, rokodelnega, konfekcijskega, suknenega in platnenega blaga zaloga

C. Wannischa,

v Ljubljani, na mestnem trgu št. 7, priporoča svoje velike sklade izdelkov, primernih za salone in plesne v pustnej dobi 1878. (9—5)

Kdo hče

mesečno po 100 gld. in več po strani zaslužiti si, zastopajoč imenitno hišo? — Ponudbe osob vseh stanov pošilja pod naslovom „Z 430“ ekspedicija za anonce G. L. Daube in dr., I., Singerstrasse 8, Wien. (18—2)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.